

מסורת הש"ס

(א) כמ"א: (ב) וכו', (ג) כמ"א ל"ח, (ד) כ"ג עליון, (ה) כ"ו וכו' רבנן אהרן ע"ס ד"ה מ"ש וכו' מהנהגות הגאון מהר"ף לקמן פ"א, (ו) לקמן פ"א:

הגהות הב"ח

(א) ג"מ בני ע"ה רמב"א ק"ו לה: (ב) תוס' ד"ה סיון וכו' לא מטעם רומי למחיצה המסוקין:

כיצד משתתפין פרק שמיני עירובין

פד.

עין מושפא

י א ב מ"י מ"ד מ"ה י עירובין הלכה טו טושי"ע ל"ה"ט פ"י ט"ז: י ד ג מ"י ט"ז הלכה י: טו ה ר מ"י ט"ז הלכה ח טושי"ע ט"ז פ"ד:

בני עלייה דגביה דמרפסת טובא אבל דרך מרפסת זו עליון ויודין ומל שפחתי שהיא גבוה ו' הוי נמוך מן העלייה ו' דהוי לזה בשלשול ולזה צוריקה וקמתי דבני עלייה מותרין בו: דודין במרפסת. כגון שיש בה דודין לדדיהו הוי האוי מל שפחתי שיה ליה בתוך עשרה או נמוך או גבוה מהם פחות מ': לזה כפסה ולזה כפסה הוא. ומריייהו בני איתסורי ביה דהא כסמ מרפסת לא גביה טובא: דהא לחצר. כלומר שמי הרשיות שלטות בו ואוסרין זה על זה: ה"ג מספכרא. דמאי לחצר אף לחצר קאמר ובדיורי מרפסת עסקינן: מדקמיני סיפא מוטלגט אפילו גבוה ו'. הוי לחצר: אי נימא. דשרי ליה לאשמושי: אמאי. נהי נמי דמאי מרפסת בני עלייה רשותא דתרוייהו היא דלפניה תשמישו כנשה לחצר צוריקה גובה ולעלייה צוריקה את משך הפלגה ובשלשול את הנמוכות ונהי דלשמואל בשלשול לבני צוריקה גובה נוח הוא הכא דליכא שלשול חריקה משך שיון הן לזריקה גובה ואמאי לחצר: אלא. על כרחך אף לחצר ואסורין. לרב נמי דמתוך לה דבדורי מרפסת ממי לחצר דקמתי אפחות מכאן אף לחצר קאמר ואסורין: חוליות סבור. או שיש נחצר קלע: למרפסת. וקמ"ד לבני עלייה קאמר וקפיה לרבי: סינה סלע. דהוי לבני מרפסת כפחה שעל גביו הוי תשמיש דדייה וגבוהה שיה ליה הו': אלא כור. שממלאים הימנו תשמישנו בשלשול הוא אפילו לבני מרפסת שרי מקרקעייתו דלוקן וכו' ומריייהו ולבני חצר תשמישו צוריקה שאין יכולין לנלוות אלא א"כ וצוריקה עלי למעלה מן החוליה יחידין לה לבני מרפסת דבשלשול כשמואל: מלאה מים. דהוי כפחה לבני מרפסת: כדעבידנא. שהן מוקינן מתמת אישור טעל ואסורין לטלטל: דומיא דסלע. שאינו חסר: ולמה לי למיטא? כדעבידנא האיל וכו' דעבידנא מוקמת לה בשלמא אי אמרת צבור מים קאמר אינטייר צור לאשמינן דלע"ג דבשלשול הוא לבני מרפסת פתיה נחת חשיב ליה לשלשול דמרפסת אלא השתא דצור וסלע שניהן תשמישם על גבן תרוייהו למה לי ליחמי סלע ולא ליחמי צור האיל וסוף סוף כדומיא דסלע צנית לאוקמיה נהי דצור בלא סלע לא מצי למתני דלא כן היה אמיתא צבור סתם קאמר להכי אנטרין סלע לגבוי עליה שיה דבדעבידנא עסקינן אלא סלע בלא צור ליחמי: ה"ג לריבא דאי סנה סלע דליכא למיזור כו' ולא גרסינן אי סנה צור אבל סלע לא. דהא צור בלא סלע לא מצי למתני כדפרישית: מוקינן. דסקלי מיייהו וחסרי ואמו לדי שלשול: ולא עירבו. אלו ע' אלו: כעשרה חסותוים. ככותל הבית כחצר אנשי חצר משתמשין לדדיהו כפחה ולבני עלייה בשלשול: כעשרה העליונים. שהן מתמת לעלייה אנשי עלייה משתמשין דסמויין הן לבני עלייה והוי לדדייה כפחה ולבני חצר צוריקה: וזו. הנוטל חוץ ככותל למעלה מעשרה. קא קמ"ד בעלייה גבוה טובא עסקינן והאי למעלה לאו מן הקרקע מודד אלא ה"ק למעלה מתחתל טפה עשירי כשתמדוד מן העלייה ולמטה עשרה דהיינו כדקמתי רשא ב"י עליונים אנשי עלייה משתמשין: הא דביני בניי. שכן ב"י עליונים ל"י מחסותיהו דהוי לחצר צוריקה ולעלייה בשלשול: אסור. לתרוייהו כרבי: כגוסל כעשה עשר עסקינן. דליכא בניי בניי דכל למטה מעשרה דדייה לחצר כפחה ולעלייה בשלשול וכל למעלה מ"י דדייה לחצר צוריקה ולעלייה כפחה. וככותל עשרים לא מצי לאוקמיה דאם כן שמעינן מינה תנא קמאי אלא למעלה ולמטה. ובזו רחב ארבעה עסקינן דצרי מיהי לא הוה רשותא ומקום פטור הוא ובעל להכא ולהכא: שמי

הבי נמי מספכרא מרפסתי ס"א כו'. אומר ר"י דהאי ה"ג מספכרא ליתא אלא אליבא דשמואל דוקא דסבר אדם אוסר על חצירו דרך אור בשמעתין אבל לרב דאמר אין אדם אוסר על חצירו דרך אור היא הא לחצר דוקא ומומין וא"ת למה הוצרך לרקוד ה"ג מספכרא מסיפא דסיפא מפתות מכאן לחצר דקמתי גבי חוליות הבני ה"ג לרקוד דאף לשמואל הוי פירוש אף לחצר גבי חוליות הבני והסלע דקמתי שגבוה ו' טפחים ע"כ כשגובה החוליה עשרה טפחים משפת הבני לה היינו מקרקעית החצר מדחשיב לה לבני חצר צוריקה וא"כ קמתי מלך פחות מכאן לחצר שהחוליה פחות משהו מעשרה א"כ מרפס חוליה עד קרקעית הבני יש יותר מעשרה ואם כן לא הוי לבני חצר דוקא ולבני מלך הוי נמי בשלשול כמו לבני עליית דאין לחלק בין שלשול עשרה ל"י וי"ל דמ"מ לא ה"ל למתני לשמואל אף לחצר גבי חוליות הבני דמ"מ דקרקעית הבני הוי אף לחצר מ"מ תשמיש שעל הסלע ורפס החוליה הוי דוקא לחצר לשמואל אבל לרב אכולהו הוי אף לחצר ה"ל למתני כהדיא אף לחצר ולהכי מייתי מסיפא דסיפא דלשמואל נמי הוי הכא פירוש לחצר אף לחצר גבי חוליות הבני דקרקעית הבני כמו ש"ל לרב בני בשלשול ולבני חצר צוריקה ושלישול דאמר לקמן (פ"ה). כיון דלזה צוריקה ושלישול ולזה בשלשול למדיה כלהו צוריקה ולזה כפחה דמי וי"ל דלקמן צוריקה של הפלגה איירי דהוי דרך אור אבל צוריקה גובה ושלישול לא עדיף לרב משלשול למדיה ואין נראה לר"י חילוק זה דאם היה אדם אוסר על חצירו דרך אור לרב לא היה מפליג בין צוריקה גובה לצוריקה אור מדפריך ליה ר"ה לקמן (ט"ז): והא כו' הוא דאמר לזה צוריקה ולזה בשלשול ונראה לר"י דהא דאמר לקמן שאני הכא כיון דלזה כו' ולזה צוריקה כלהו צוריקה ולזה כפחה דמי דמיו

רבינו הגנאל

להננו דדיורי בעלייה. ודחה להו בשלישול ולאנשי חצר צוריקה. וקמתי נותנין אותו למרפסת. ופריק רב. לא להננו דדיורי בעלייה. אלא לחצי דדיורי במרפסת עצמה. דא"ג דמרפסת ליתה בית דירה. מיהו איכא דדיורי במרפסת. אי הכי אימא סיפא פחות מיכן לחצר ואי לתני דדיורי במרפסת אמאי ולזה כפחה חוץ. אלא מאי לחצר אף לחצר ושיהו אסורין בו עד שיתקנו. הכי נמי מספכרא כו'. ת"ש חוליות הבני והסלע שגבוהה ו' טפחים והא להננו דדיורי בעלייה בשלישול הוא. ומפיק רבנא לתני דדיורי במרפסת דהיה תשמישן כפחה. התינת מרפסת. סלע. אלא בור לא איפשר אלא בשלישול. ומפיקין בבור מלא מים דליכא שלישול. והא כי חסרו מים הוה ליה בשלישול כו'. ומפיקין אלא בבור מלא פירות. והא אכיל מיהון וחסרי להו (ויהו) [והנה] תשמישיתהו בשלישול. ואסקינא בור מלא פירות של טבל רחא (והוה) [וחאן] ליה ולא (שפיל) [שקיל] מתוהין אלא חסרי. דיקא נמי דקמתי דומיא סלע רלא חוץ ליה כו'. ת"ש אנשי חצר אנשי עלייה שמתבו ולא עירבו. כל שהוה למעלה מ"י טפחים לבני עלייה. למטה מ"י לחצר. כיצד וזו היוצא מן הכותל למעלה מעשרה טפחים בני עלייה משתמשין בו. למטה מעשרה בני חצר משתמשין בו. הא דביני בניי דהוה לבני עלייה בשלישול ולבני חצר צוריקה שניהן אסורין בו. ופריק רב נתכן הכא בכוחא [תשעה עשר] עסקינן. וזו היוצא ממנו למטה מ"י. [והנה] [והנה] לבני חצר כפחה ולבני עלייה בשלישול. ונותנין אותו לאילו תשמישין כו' על ידי פתח. למעלה מעשרה טפחים והוה לבני עלייה כפחה. ולבני חצר צוריקה כו'. וליכא החם דביני בניי.

הוא כלומר דמזינו למדיח ולימור לרב אדם אוסר על חצירו דרך אור בשלשול היכא דהוי לתרוייהו צוריקה אור אבל לפי המסקנא הוי טעמא דרב משום דאין אדם אוסר על חצירו דרך אור לא נאמר דלזה צוריקה ושלישול ולזה בשלשול למדיה כלהו צוריקה ולזה כפחה דמי אלא יהיה לזה צוריקה ושלישול ולזה צוריקה כלהו צוריקה ולזה בשלשול ולא חלק ביניהן כמו שהיה סבר המקשה לקמן ועוד וי"ל דלזה צוריקה ושלישול דלקמן איכא ב' עיני צוריקה וצוריקה אור וצוריקה גובה אכל היכא דלזה בשלשול למדיה ולזה צוריקה גובה ושלישול או צוריקה אור ושלישול שניהן אסורין: ב"ן דבי חסרא אסריא בו ב"א נבי אסריא. דהוי דבר היטל בשנת ואינו ממעט ומסקי כפירות של טבל דאין ינטלין בשנת ולא דמי לעפר ועתיד לפנותו דאמר לעיל (דף ע"ט.). דלא חייך דכיון דעתיד לפנותו לא מנטול (ו) וחאי מחילה המספקת בין ב' מצוות אבל למעט גובה עשרה ולשוייה כפחה למרפסת כיון דאינו יטול בשנת ממעט א"ע דעתיד לפנותו כמו כפה ספל דאמר לעיל (דף ע"ג.). דממעט: דא שבע אנשי חצר ואנשי ופ"פסות כו'. ל"ג מן דאינו משנה כסום ומקום אלא ת"ש גרס: (ז)וכן ב' ומוטרוכות כו'. פ"י רש"י ל"ג מן ור"ה גרס: לה דארישא קמי דקמתי בפירקין (ו) ומוטרוטא שהיא למעלה מן כו': לא